

Fred Kistenkas

NATIONAAL PARK

foto: Fred Kistenkas

Toen onze dochter nog klein, was gingen we jaarlijks op vakantie naar de Schotse Hooglanden. Natuurlijke tussenstop in de auto vanaf de boot in Newcastle was altijd het Schotse kustplaatsje Dunbar. Je zag er nooit Nederlanders, maar wel opmerkelijk veel Engelsen, Canadezen en Amerikanen. We begrepen dat aanvankelijk niet, want er was alleen maar een kleine kasteelruïne op een rots aan zee, en dat is in Schotland niet zo bijzonder. Waarom vertel ik dit? Omdat dit plaatsje toevallig het ultieme pelgrimsoord en de heilige plek voor natuurbeheerders bleek te zijn. De uitvinder van het nationale park, John Muir (1838-1914), werd hier geboren. Zonder John Muir geen Yosemite of Yellowstone Park.

Hij werd een bekende natuurbeschermers, een grootheid in de Verenigde Staten van Amerika, maar hier aan de Schotse oostkust deed hij zijn inspiratie op 'to preserve wilderness for wilderness sake'. In zijn boeken lees je voortdurend begrippen

als *wilderness* en *pure wildness*: daar zou het om moeten gaan bij de nationale park-gedachte. Zelf schrijft hij dat hij als jongetje op dat idee kwam in stormachtig weer met kletterende golven op die rots van de ruïne van Dunbar Castle. Dat moest zeer streng beschermd worden. Als een ware natuurbeheerpelgrim kun je in Dunbar het John Muir-museum en even verderop zijn standbeeld bezoeken en natuurlijk ook deze ruïne op die rots; met een beetje goeie wil kun je dat plekje dus de oorsprong van de natuurbescherming noemen. Muir was in de 19^e eeuw ook al een voorstander van natuurinclusieve landbouw avant la lettre. Volgens mij was hij stiekem aanhanger van de zuidelijke staten in de Burgeroorlog, want die zuidelijke *Confederate States* waren de echte traditionele landbouwstaten. Het veel dichter bevolkte noorden, waar hij woonde, stond meer voor industrie en had niks met *wildness*, en ik denk dat hij daarom, om maar niet openlijk partij te hoeven kiezen, naar Canada vluchtte. De uitvinder van het nationaal park was voor stilte, eenzaamheid en strenge verbodsbepalingen: dat was pas *wilderness*. Wat is een nationaal park in Nederland? Wie wel eens op zondag door de gigantische mensen- en hondenmassa van de Soesterduinen slalomt of vruchteloos naar een overvol – en op sommige zondagen om die reden zelfs afgesloten – Lage Vuursche probeert te komen, merkt niks van die *wilderness* en *pure wildness*. Toch wil de provincie Utrecht dit natuurgebied bij het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug trekken.

Voor regelgeving zorgt de status van nationaal park ook al niet. Terecht en heel eerlijk merkt het College van Gedeputeerde Staten van Utrecht in zijn brief aan Provinciale Staten (Statenbrief van 25 april jl.) dan ook op 'dat een status als Nationaal Park geen juridische (ruimtelijke) bescherming biedt – een status als Nationaal Park is een kwaliteitslabel, zonder juridische implicaties'. Dat klopt. Juristen in dit land lachen daarom altijd om een nationaal park, want het is juridisch immers niks. Geen extra habitattoets of ander extra 'nee, tenzij'-regime voor een nationaal park. Er bestaat geen nationaal park-toets en daarom is het juridisch niks. Ik zie het echter wat genuanceerder: het is dan wel strikt juridisch genomen niet veel soeps, maar als kwaliteitslabel, gespreksgrremium en als ijkpunt voor beleid stelt het wel wat voor. Naast juridische overheidssturing heb je immers ook nog andere vormen van sturing en bovenal, het kan natuurlijk helemaal geen kwaad om zelfs in De Lage Vuursche nog naar *wildness* en *wilderness* te streven.

fred.kistenkas@wur.nl

- 2 oktober
Tweedaagse cursus bosherstel en -ecologie
www.naturio.nl
- 3 oktober
Symposium Bossenmonitoring
Over nut en noodzaak van bosinventarisaties
probos.nl
- 3 oktober
BOSLES voor geïnteresseerde leken
www.klingenbomen.nl
- 4 oktober
Heide en steenmeel: nieuwe handvatten voor beheer 1
www.vbne.nl
- 5 en 6 oktober
Cursus Geïntegreerd bosbeheer
www.klingenbomen.nl
- 10 oktober
Werkschuurbijeenkomst Invasieve exoten (gebiedsgericht) aanpakken
vbne.nl
- 11 oktober en 1 november
Cursus Bosherstel en -ecologie
naturio.nl
- 19 oktober
Online OBN Kennisuur De ene braam is de andere niet
www.natuurkennis.nl
- 25 oktober
Heide en steenmeel: nieuwe handvatten voor beheer 2
vbne.nl
- 25 oktober
Cursus LAAN-VERJONGING voor beheerders en ontwerpers
www.klingenbomen.nl
- 1-10 november
Professionele opleiding in wolvendossier
Ede, Duitsland en Wageningen
www.zoogdiervereniging.nl
- 2 november
Cursus Erfgoed in het bosbeheer
www.probos.nl
- 3, 4 november
Natuurwerkdag
www.natuurwerkdag.nl
- 15 november
Nationale Boomfeestdag
boomfeestdag.nl